

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פילנתרופיה ופילנתרופים בחברה האזרחית - 3903

תאריך עדכון אחרון 24-10-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ניהול מלכ"רים וארגונים קהילתיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר איתי גרינשפן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: itaygree@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד', 12:00-13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הפילנתרופיה המודרנית היא תופעה מורכבת ורבת פנים, הכוללת פעולות של שחקנים שונים: תורמים פרטיים, קרנות פילנתרופיות, תאגידים כלכליים, ארגונים ללא כוונות רווח, ארגונים פוליטיים, ארגוני דת, גופי מדינה, מסגרות חינוכיות ועוד. הפילנתרופיה אינה רק אקט של סיוע ישיר לפרטים, או מנוע כלכלי למימון עמותות וארגונים, אלא פעילות חברתית חשובה ומובחנת עם השלכות לשינוי חברתי בחברות דמוקרטיות. סמינר מחקר זה נועד לאפשר למשתתפים לערוך הכרות עם מחקר בנושא פילנתרופיה וחשיבותה כפעילות אזרחית ולארגוני מגזר שלישי. בנוסף לכך נועד הסמינר לאפשר למשתתפים להתנסות במחקר אקדמי מתחילתו ועד סופו. בסמינר נסקור את התפתחות הפילנתרופיה המודרנית ומשמעותה לפעילות ארגוני מגזר שלישי והחברה האזרחית בכללותה. הסמינר בנוי כסקירה מודולרית, בו בכל שיעור נבחן היבט אחר של הפילנתרופיה, לצד שילוב של מפגשים בהם נציג כלים מתודולוגיים ואת ההליך המחקרי באמצעותו אתם תתכננו ותבצעו מחקר עצמאי לאורך שנת הלימודים. בין הנושאים שיידונו: מושגי יסוד בפילנתרופיה, מניעים לנתינה, קרנות פילנתרופיות ותפקידם בדמוקרטיה, פילנתרופיה ישראלית, הפילנתרופיה במסורת היהודית והממשק הפילנתרופי שבין ישראל לתפוצות. ככל שיותר הזמן, נעסוק גם בשאלות אתיות של פילנתרופיה, גיוס כספים, ועוד. הדיון יכלול שימוש בדוגמאות מישראל ומרחבי העולם. הסמינר זהו קורס אינטראקטיבי עם מעורבות משתתפים גבוהה. בין היתר, המשתתפים ידונו בשאלות העולות מחומר הקריאה, יציגו את הצעות המחקר שלהם, ויביאו לכיתה את תוצאות מחקריהם. באמצעות המחקרים שלכם, נחשוף את המשמעות של הפילנתרופיה המודרנית ומורכבותה כמימדים חשובים של החברה האזרחית.

מטרות הקורס:

מטרות תוכן:

- להכיר התיאוריות הבולטות בחקר הפילנתרופיה.
- לסקור את התפתחות הפילנתרופיה המודרנית: משמעותה, תפקידיה, דפוסים ומגבלות.
- לבחון המורכבות של הפילנתרופיה מפרספקטיבה של התורם, של מקבלי החלטות, ושל נהנים מטרות מתודולוגיות:
- להקנות למשתתפים כלים לביצוע מחקר מדעי בשדה על כל שלביו, תוך הכרות והתנסות בשימוש בשיטות מחקר איכותניות ו/או כמותניות.
- לאפשר למשתתפים להתנסות בעריכת מחקר ובכתיבת עבודה אקדמית באופן עצמאי עם הנחייה.
- פיתוח גישה ביקורתית למחקר, הערכת מחקרים, וקריאת מאמרים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר התיאוריות המרכזיות המסבירות פילנתרופיה.
- לזהות צורות שונות של הפילנתרופיה המודרנית ואתגריה.
- לתאר את התפתחות הפילנתרופיה המודרנית והקרנות הפילנתרופיות (במאה השנים האחרונות)
- לנתח בעיות של פילנתרופיה ונתינה ולהציע פתרונות אפשריים
- להסביר את המניעים השונים של פילנתרופים וסוגי תרומותיהם
- לנסח עמדה ביקורתית כלפי התיאוריות והפרקטיקות השונות
- להדגים קשיים בגיבוש מדיניות פילנתרופיה בישראל

דרישות נוכחות (%) :
80% נוכחות בשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, דיונים בכיתה, מחקר בשדה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא ומושגי יסוד בפילנתרופיה
2. מניעים לנתינה
3. פילנתרופיה עילית
4. הפילנתרופיה בחברה דמוקרטית / פילנתרופיה ויחסי כוח
5. פילנתרופיה מוסדית: קרנות פילנתרופיות, קרנות קהילתיות, קרנות ושינוי חברתי
6. פילנתרופיה תאגידית
7. גישות חדשות לפילנתרופיה / יזמות ופילנתרופיה
8. פילנתרופיה יהודית / פילנתרופיה חוצת-גבולות והפילנתרופיה בישראל

חומר חובה לקריאה:
ראו סילבוס מפורט באתר הקורס.

חומר לקריאה נוספת:
ראו סילבוס מפורט באתר הקורס.

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:
סילבוס זה מהווה תקציר של עיקרי הדברים בשעור ואינו בא במקום הסילבוס המפורט שמופיע באתר הקורס. הסילבוס המפורט הוא הקובע לגבי תיאור הקורס, מטרותיו, רשימת הקריאה והחובות בו.